

Proje Başlığı: Istranca (Yıldız) –Sakar’da arkeolojik ve tarihi objelere dayalı ortak kültürel turizm destinasyonu geliştirilmesi

STRATEJİK GELİŞME UZMAN RAPORU

İğneada Longoz (taşkın yatağı) ormanı, Istranca Dağları, Dupnisa Mağarası, çok sayıda lagün, Demirköy (İğneada) ve Kıyıköy plajları ile çevrili olan Istranca ve Sakar bölgesinde, bir çok kültürel eserler yanında çok sayıda mağara, kale, tümülüs, dolmen, kaya manastırları, cami, hamam ve köprüler de bulundurmaktadır.

Istranca bölgesi, Türkiye'deki Tümülüs mezar yoğunluğu için en popüler bölge olup tarih öncesi, Roma, Bizans ve Türk uygarlıklarının Anadolu ile Avrupa'yı birbirine bağladığı ve coğrafya ile kültürel yapı arasında bir bağlantı sağladığı bir merkezdir (kirklarelikulturturizm.gov.tr).

Dağın eteklerinde yer alan Istranca (Yıldız), Longos ormanlarındaki Karadeniz iklimi gibi karasal iklim özelliğiyle çeşitli flora ve fauna, doğal korunan alanlar, mağara, tarihi ve kültürel değerler ve tarihi dev ağaçlarla bölgenin muhteşem ekosistemine sahip bulunmaktadır. Istranca bölgesinin % 48'i, Kırklareli kentinin içinden doğan birçok ırmağın aktığı dağlarla çevrilidir (Morgül, 2014: 30). Bölgedeki İğneada Dağları da zengin endemik flora ve fauna ile dolu taşkın ormanlarla doludur.

Istranca bölgesinde çok sayıda mağara var. Bu mağaralar tarih öncesi ilk Hıristiyanlık dönemine ait yerleşim alanlarıdır. Bu özellikleri ile mağaralar alternatif turizm olarak mağara turizmi için uygun kaynaklardır.

Bunlar arasında 2720 metre uzunluğundaki Dupnisa Mağarası, 1620 metre uzunluğundaki Yenesu Mağarası, 300 metre uzunluğundaki Domuzdere Mağarası ve 305 metre uzunluğundaki Kıyıköy Mağaraları ve Kaptan Mağarası sayılabilir. Demirköy'deki Sarpdere Köyü'nün 6 km güneyinde yer alan Dupnisa Mağarası ilk tescilli doğal yaşam alanı olup her yıl birçok insan tarafından ziyaret edilmektedir.

Dupnisa Mağarası; önemli bir yeraltı yaşam alanıdır çünkü 18 türü omurgasız alan yaklaşık 60 bin yarası 11 mağarada yaşamlarını sürdürmektedir.

Istranca ve Sakar bölgesi, hem kara hem de su avcılığı için önemli bir yerdir. Doğal yapısı ve kuş göç yolu nedeniyle, farklı hayvan türlerinin hayatta kalmasını sağlamaktadır.

Istranca ve Kırklareli'de, sürdürülebilir av turizmi için birçok avlanma alanı vardır; Demirköy-Vize Karamanbayırı, Demirköy - Sislioba, Kofçaz- Kocayazı, Vize-Kıyıköy Devlet Avcılığı alanları, Babaeski - Ergene, Lüleburgaz- Ahmetbey, Kırklareli Kayalı genel olarak av alanlarıdır. Devlet ormanlarındaki toprak koruma ve ağaçlandırma alanlarında, devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve güvenlik alanları, göl sınırları, lagünler, bataklıklar ve il sınırları içinde bulunan sazlık alanlarda avlanmak mümkün olmaktadır.

Istranca'daki floranın zenginliği botanik turizmi için büyük bir cazibe kaynağıdır. 670 tür bitki türü (Türkiye'de 10.000 tür) sadece Kırklareli Ormanı'nda yetişmektedir. Kırklareli ve Istranca havzasında 27 çeşit endemik bitki vardır (Morgül, 2014: 32).

Avrupa ve Kuzey Amerika'da kuş gözlemciliği çok yaygındır ve Istranca bölgesi bu bölgede 194 kuş türüyle (Türkiye'de 454) ornitoloji için çok uygundur. Bu alanların birçoğu, su kuşlarının ve yırtıcı kuşların, özellikle de leyleklerin (siyah beyaz leylek), bazı su kuşlarının (balıkçılar, kazlar, ördekler, su tavukları, alacakuşlar) transit göç güzergahı ve kartal, şahin gibi kuşların beslenme ve yaşama ortamları olmaktadır.

Istranca'daki bu kuş zenginliği, Trakya bölgesindeki alternatif turizm destinasyonlarından biri olarak kuş gözlemciliği yapan turistleri Kırklareli'ne çekmektedir. Kasatura Körfezi Koruma Alanı, Vize İlçesi Çavuşköy Göleti, Dupnisa Mağarası gibi sulak alanlar da kuş gözlem turizmi faaliyetlerinin gerçekleştirilecek yerleridir.

Kırklareli, birçok farklı kültürel zenginlik ile kültürel turizm için önemli bir kaynaktır. Aşağı Pınar Höyük ve Kanlıgeçit Höyüğü, Yayla bölgesi, Hızırbey Külliyesi, Kırklareli Müzesi, Seyfioğlu Tabyası, Tarihi Çeşmeler, Yoğuntaş ve Polos anıtları, Cedit Ali Paşa Camii ve Köprü, Demirköy gibi arkeolojik kazı alanları bu tarihi mekanlardan bazılarıdır. Fatih Demir Dökümhanesi, Tümülüs ve Dolmenler, Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi, Zindan Baba Türbesi, Küçük Ayasofya Kilisesi (Gazi Süleyman Paşa Camii), Vize Kalesi ve Anfi Tiyatrosu, Aya Nicola Manastırı, Kıyıköy Kalesi Kırklareli'nin önemli tarihi ve kültürel değerleri arasında bulunan değerli eserlerdir.

Istranca'nın Karadeniz sahilinde kıyı kullanımını için 60 km'lik uygun plajlar bulunmaktadır. İğneada, Begendik, Limanköy, Kıyıköy ve Kasatura yaz aylarında çok popüler plaj alanlarıdır.

Kıyıköy Tabiat Varlıkları, Vize İlçesi Kıyıköy ilçesi Pabuçdere ve Kazandere'nin her iki yakasında, Karadeniz'e ulaşma noktasına kadar olan bölge, birinci derecede doğal korumanın önemli bir parçası olan koruma alanı olarak kabul edilmiştir. Her ikisinin de denize ulaştığı bölgede yerli ve yabancı turistler tarafından sıkça ziyaret edilen iki ayrı plaj bulunmaktadır.

Kültür turizmi alt tiplerinden biri olarak arkeoloji turizmdir. Arkeoloji turizmi, kültürlerin gelişim sürecini arkeolojik alan ve müzeler aracılığıyla öğretmek, arkeolojik kalıntıları koruma bilincini artırıp, ulusal ve yerel ekonomik karı üretmek halkın kültürel düzeyini geliştirebilmektedir. Istranca bölgesi, arkeoloji turizminin bir rotası olarak önemli bir yer olarak görülmektedir.

Zengin tarihi, kültürel verileriyle, Istranca'daki insan yaşamının izlerini taşıyan arkeolojik alanlar geçmiş hakkında bilgi kaynağıdır. Arkeolojik varlıkların korunması, şehir kültürünün korunması ve sürdürülebilir yerleşimlerin geliştirilmesi için çok önemlidir. Bu şekilde, tarihsel yerleşimin sürdürülebilir kentlere dönüştürülmesi için tarihi kent özelliklerinin korunması ve kent tarihinin ve kültürünün yeniden canlandırılması için stratejiler kullanılmalıdır.

Bu aşamada, koruma programı öncelikli bir prensip olarak hazırlanmalıdır. Ardından arkeolojik park, alt ölçekte tasarlanmalıdır. Tasarım aşamasında, öncelikle alanın 'erişilebilirlik' durumu analiz edilmeli ve içeriği rekreasyonel ve eğitimsel işlevlerle bütünleştirilmelidir.

Kültürel amaçlar için seyahat eden turistlerin, arkeolojik varlıkların daha yüksek düzeyde bilgi sahibi oldukları görülmektedir. İnsanları kültürel turizme yönelmeye teşvik eden faktörler arasında tarihi anıtlar, tarihi web siteleri, geleneksel yiyecek ve içecek çeşitleri, kutsal değerler yer almaktadır. Istranca'daki kültürel anıtları turistler tarafından ziyaret etmek, yerel halka ve mahalleye çok çeşitli faydalar sağlayabilir. Öncelikle, bölgedeki tarihi, kültürel ve doğal alanlar bu bakımdan korunmaktadır. Buna ek olarak, kültürel miras turizmi hem yerel halk için hem de turistlerin Istranca bölgesinin tarihi ve kültürü hakkında bilgi sahibi olmaları için çok önemli bir rol oynamaktadır.

Turizm, kültürel varlıklar üzerinde olumlu etkileri yanında olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Kültürel mekanları aşırı derecede kullanma, yerel gelenek ve gelenekleri dikkate almama, altyapı ve üstyapının desteklenmediği alanlarda çevresel problemler, kültürel varlıklar üzerindeki kontrolün kaybedilmesi gibi etkiler, kültürel varlıklara fiziki zararlar verebilmektedir. Kültürel turizm, tarihi bölgeler, müzeler ve harabelerin ortaya çıkışı ve gelişimi, eski medeniyetler ve yerleşmelerde düzenlenen fuar ve festival ziyaretleri ile

turistlerin kültürel mirasa ve tarihi değerlere olan ilgileri artmaya başlamış ve gün geçtikçe önem kazanmış ve turizm sektörü için motivasyon aracı olmuştur.

Kültürel miras, önceki nesillerden ulusal miras olarak, soyut ve somut unsurlarla birlikte ele alınmaktadır. Bir kültür, yaratıcıları, geleneksel üretim yöntemleri, yaşam tarzı, gelenekler veya soyut değerler veya mimari, arkeolojik alanlar, el sanatları, kıyafetler ve yiyecekler gibi ibadet şekilleri gibi somut değerler hakkında bilgi vermektedir. Bu değerlerin hepsi bir bütün olarak, ait oldukları toplumun geçmiş nesillerinin özelliklerini tanımlamaktadır.

Bölge halkına tarihsel çevre bilincinin aktarılması, yöre halkının turizm amaçlı mevcut arkeolojik alanların kullanımından haberdar olması ve bütünsel bir turizm anlayışı yaratılması gerekmektedir. Aksi takdirde, bölgedeki sınırlı arkeolojik varlıklar mevsimsel kullanım gösteren turist varlıklarından çıkamayacak ve sadece belirli bir ticari sektör bu potansiyelden yararlanacaktır. Geçmişteki geleneksel dokununun bugüne geçme olasılığı, bu tarihi, doğal ve kültürel öğelerin hayatta kalmasıyla mümkün olmaktadır.

ISTRANCA TURİZMİ GELİŞİMİ İÇİN EN İYİ UYGULAMA STRATEJİLERİ

Istranca-Kırklareli bölgesi, 2015 yılı verilerine göre Türkiye'nin sosyal ve ekonomik kalkınmasına paralel olarak, ihracat hacmi bakımından 81 il ve 53 arasında 30. Sıradadır. Her yıl gittikçe daha olumsuz hale gelen Kırklareli, çevre dostu birinci sınıf tarım alanlarına alternatif olarak turizm potansiyeli yüksek katma değer yaratarak istihdam yaratabiliyor.

Kırklareli'nin dünyanın en büyük metropollerinden biri olan İstanbul'a olan yakınlığı, Bulgaristan ve Karadeniz'in Karadeniz'e olan sınırı nedeniyle turizm potansiyeli açısından çok avantajlı bir konuma sahiptir. Mevcut turizm potansiyelinin yeterli tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin olmaması, konaklama ve yiyecek-içecek tesislerinde arz yetersizliği ve alternatif turizm çeşitlerinin olmaması bu avantajı artırmak için yeterli olmamaktadır.

Ancak, Kırklareli tümüyle uluslararası marka olma koşullarına sahiptir. Geleneksel deniz, kum ve güneş yaz tatilinin yanı sıra, dünya turizm trendlerinden biri olan Kırsal Turizmin bu bölgede gelişmesi için tüm özellikler bulunmaktadır. Kırklareli ilindeki farklı insan yerleşimleri, farklı coğrafya özellikleri, yüksek dağları, ormanları ve Trakya'nın en büyük mağarası olan Dupnisa Mağarası ile kırsal turizm faaliyetleri için büyük bir potansiyel taşımaktadır. Göçmen kültürünün yarattığı değişik gelenekler, kültür turizmi, doğa turizmi, gastronomi turizmi, ekoturizm, özel ilgi turizmi, rekreasyon turizmi, trekking, kuş gözlemciliği, kıyı turizmi ve

mağara turizmi gibi çeşitli turizm türleri bu bölgenin önemli turistik potansiyeline işaret etmektedir.

Kırklareli ilinin sorunlarının çözümü, ilde sahip olunan avantajların iyi değerlendirilmesi ile mümkündür. Bunun için merkezi ve yerel yönetimler; Kırklareli ilinde, yerel ekonomik kalkınmayı sağlamak, işsizliği önlemek ve istihdamı artırmak için ilin tüm potansiyellerini değerlendirecek yerel kalkınma planları, politika ve projeler gecikmeksizin uygulanmalıdır. Günümüzde, stratejik olarak uygulanan endüstriyel kalkınma programları, turizme ve diğer doğal baskılara odaklanmak, refahın desteklenmesi açısından önemlidir.

Istranca Kırklareli; Dünyada yeşilin yavaş yavaş yok olduğu bir ortamda olağanüstü güzellik ve zenginliği ile birçok turizm merkezi arasında nispeten rekabet avantajı bulunmaktadır. Bu potansiyeli destekleyen Orman projesi, GEF II' temelinde gelişmekte olan ülkeler için küresel ısınma, uluslararası su kirliliği, ozon tabakasının delinmesi, sürekli organik kirlilik, gelişmekte olan ülkelerdeki biyolojik çeşitlilik tahribatına karşı bölgenin korunması ve milli park ilan edilmesi amacını taşımaktadır. Demirköy ve Kıyıköy'deki alanların korunması ve buralardaki bazı yerlerle doğal çevrenin korunması çalışılmaktadır. Gelecek nesillere el değmemiş bir ortam bırakmak için çevreyi korumak son derece önemlidir.

Bugün, küresel düzeyde gerçekleşen turizm faaliyetleri dikkate alındığında, yaklaşık% 60'ı doğa temelli turist ziyaretleri olarak görülmektedir. Kırklareli destinasyonu, büyük şehir karmaşasından kaçıp nefes almak isteyenlerin de cazibe merkezlerinden biridir. Kırklareli, klasik tatil konseptinin yanı sıra, kültürel ve tarihi ve doğal güzellikleri ziyaret ederek farklı bilgi ve deneyimleri geliştirmenin yanı sıra, yeni insanı, farklı gelenekleri, görenekleri ve yaşam tarzlarını deneyimleyerek doğal bir ortamda rahatlamayı sağlamaktadır.

Bu sebeple, Istranca-Kırklareli gerçek bir doğa, tarih ve kültür kentidir. Mevcut potansiyeller değerlendirildiğinde ve gerekli yatırımlar yapıldığında, kırsal turizm bu bölge için iyi bir potansiyele sahiptir. Kırklareli'de, kırsal turizm hem doğal ortamda hem de deniz alanlarında gerçekleştirilebilmektedir.

Dünyadaki birçok gezgin tarafından tercih edilen kırsal turizmin gelişimi, kırsal bölgelerde yaşayan yerel halkın kabul etmesiyle başlayacaktır. Bu amaçla, yerel halkın kırsal turizme katılabilmesi için yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri koordinasyon içinde bilgilendirme yapmalı, özellikle eğitim programları ve farkındalık çalışmaları düzenlemelidir. Ayrıca, turizm işletmeleriyle işbirliği yaparak her aşamada yerel halka bilgi ve destek sağlanmalıdır. Bu değerler gelecek nesillere bozulmadan aktarılmalı, tarihi ve doğal

güzellikler korunmalıdır. Koruma-kullanım dengesi, her sektörde olduğu gibi burada dikkate alınması gereken temel unsur olmalıdır.

Kırklareli'nin sahip olduğu tüm kaynaklar sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde, doğal turizm ziyaretleri için turizm potansiyelini çeşitlendirecek birçok doğal kaynak olduğu görülmektedir. Ormanın, gölün ve denizin eşsiz güzelliği ve her mevsim ziyaret edilebilmesi gerçeği bölgeye farklılık yaratmaktadır. Buralardan yararlanmak için buraya gelen turistler genellikle İstanbul'dan gelen günlük ziyaretçilerdir.

Kırklareli ilinin İstanbul'a yakınlığının sağlayacağı en önemli avantaj; Özellikle kırsal kesimde turizmi geliştirmek için hafta sonlarında dinlenmek ve rahatlamak isteyen İstanbullulara butik turlar düzenlemek olacaktır. Bu planlanan turlar, bölgenin daha iyi tanınmasını sağlayacak ve günlük ziyaretçiler bir sonraki ziyaretlerinde kalmak isteyecek, bu nedenle turizm talebi artacaktır. Kırklareli ilindeki seyahat acenteleri bu bölgeye turlar düzenlemek için yeterli olmamaktadır. İstanbul'daki birçok kurumun hafta sonu düzenlediği turlara baktığımızda Kırklareli için düzenlenen organize turların sayısı da yeterli değildir. Bunun temelinde Kırklareli'nin doğal güzelliklerinin, kültürel varlıklarının yeterince bilinmemesi yatmaktadır.

ÖNERİLER

1. Bölgede çok çeşitli flora ve fauna, çeşitli doğal güzellikleri, mesire yerleri, doğal koruma alanları, anıtsal ağaçlar, asırlar önce oluşan doğal mağaralar, tarihi ve kültürel değerler bulunmakta ve eko turizm potansiyellerini oluşturmaktadır. Bu değerlerin öncelikle halk tarafından korunması bilincinin geliştirilmesi gerekmektedir. Kırklareli Aşağıpınar Köyü'nde Arkeoloji Müzesi projesi kapsamında kazı çalışmaları devam etmektedir. Bu projede kentsel-kırsal alanları ve anıtsal yapıları bir bütün olarak değerlendirmek amaçlanmaktadır. Bu sayede kırsal alandaki tarihi ve kültürel değerleri korurken, bölgeye gelen misafirler belirli bir seyahat güzergahına göre farklı kültürel varlıklarını ziyaret edebileceklerdir.

2. Kırklareli'deki yerel bayramlar, ritüeller ve kutlamalar iç ve dış turizm açısından önemli yere sahiptir. Bu faaliyetlerin belirli zamanlarda yapılması il, ilçe veya köy ekonomisine katma değer ve hareketlilik sağlayacaktır. Bölge ayrıca yürüyüş turları (trekking) için de uygundur. Alternatif turizm olarak yürüyüş yolları belirlemek ve bu yerleri haritalayarak keyifli saatler geçirmek isteyen birçok turist için kolaylaştırıcı olacaktır. Turizm entegrasyonu sağlayacak bağ ve üzüm çiftlikleri (Palivor çiftlikleri, Arcadia, Bakuca, Çamlıca, Vino De Sara vb.) şarap ve diğer ürünlerin (asma, üzüm suyu, sirke vb.) tanıtıldığı festivaller ile turistlere farklı deneyimler ve aktiviteler yaşatılabilir.

3. Kırklareli ili zengin turizm potansiyeline sahip bulunmakta ancak tesis, altyapı ve konaklama sıkıntısı yaşanmaktadır. Kıyı bölgelerinde ve tarihi, doğal yerlerin yakınında paniyonl ve butik otelleri açılmalıdır. Bozuk yollar, çok dilli şehir tabelaları, kirli alanlar, hijyen koşulları olmaması turizmin gelişmesinde son derece önemlidir. Bu bağlamda, insanların ve şirketlerin kıyı bölgelerinde ve turistlerin sıkça ziyaret ettiği diğer yerlerde hassas olmaları gerekmektedir.

4. Bulgaristan bir sınır şehridir ve aynı zamanda en fazla bir günlük yolculuktur. Bu, turizmin sahip olduğu ve yerel ekonominin geliştirilebileceği önemli bir güç olmaktadır. Kırklareli’de sınır ötesi ilişkiler geliştirmek üzere sınır kentleriyle ortak kültür alışverişinde bulunmak, kardeş şehirler yaratılarak sınır ötesi etki yaratılabilmektedir. Kakava festivali gibi çeşitli festivaller, sınır ülkesi kültürel ve ekonomik işbirliği sağlayacak ve bölge ekonomisine katkı sağlanacaktır.

5. Sınır şehri olması nedeniyle, sınır kapılarında nitelikli yabancı dil konuşan personel istihdam ederek ve Kırklareli illerini rehberlerle ziyaret ederek yerel restoranlar ve alışveriş yeme fırsatlarını içeren turlar düzenlenebilir. Kenti tanıtmak amacıyla bölgeyi iyi bilen rehberlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bölge turizmini bilen rehberler turistlere daha iyi hizmet verebileceklerdir. Bölgenin farklı kültüre sahip olması gastronomik değerleri çeşitlendirmekte ve alternatif turizme dayanak oluşturmaktadır.

6. Yoğun ormanlar ve yaylalarla kaplı Istranca dağlarının en geniş alanları kuşların habitatlarıdır; Kofcaz ilindeki Kocayazı, Kula köyleri ve Dereköy, Demirköy, Vize ve Bulgar sınır köylerinde domuz, kurt, İğneada, Kıyıköy ve Kastros bölgelerinde geyik görülmektedir. Ergene havzasının vadilerinde ve yamaçlarında dere kıyısındaki tilki, tavşan ve porsuklar vardır. Merkez ilçe yakınında bulunan Bedre, Handere, Ahmetçe ve Şeytandere ve Lüleburgaz, Pınarhisar, Babaeski ilçelerinin kayalık ve gür kısımları; çayır ve üzüm bağları üzerinde çil kuşları; İğneada bölgesinde bulunan nehirlerin denize döküldüğü sazlık ve bataklıklarda kaz, ördek, çulluk ve bıldırcın görülmektedir. Kırklareli’nde 1955 yılında kurulan "Av Kulübü" avcılara hizmet etmeye devam etmektedir.

7. Günümüzde internetin çok önemli bir yeri bulunmakta, dünyanın diğer ucundaki kişinin ürün / hizmete ulaşmasını ve tanıtmasını sağlamaktadır. Bu alana ulaşmak isteyenler; nerede kalabilecekleri, ne ve nerede yiyebilecekleri konusunu, resimler ve fiyat bilgileri ile kolaylıkla elde edebilmektedirler. Ayrıca, turizm sektörü için ağızdan ağza pazarlama çok etkili olmakta ve sosyal medyada yapılan yorumlar ve bu öneriler o bölgenin tanıtılmasında etkili olmaktadır. bölgeyi ziyaret eden, edindikleri deneyimlerden keyif alan insanlar sanal ortamda

bloglar oluşturmakta ve onları forumlarda paylaşarak etkili olmaktadır. Bu, önümüzdeki günlerde internetin öneminin daha da artacağı anlamına geliyor.

8. Bugünün turist profili değişiyor. Birçok insan artık kendileri için tasarlanmış ya da paketler halinde kendilerine sunulan paketler yerine kendileri tarafından belirlenebilen tatil planlarını tercih ediyor; hem de kitleler halinde değil, daha sakin bir çevrede gezmek istemektedirler. Bölgeye girişte bu noktada plan yapılması ve düzenlenecek turların bu noktalarının dikkate alınması için planlanmasına izin verilmesi gerekmektedir. Kırklareli, turizm potansiyeli, coğrafi özellikleri ve çevresel duyarlılığı nedeniyle özel ilgi turizmine çok uygundur. Belli sayıda grup veya insan için tekne turları yapmak, turları ve rotaları kişiselleştirmek turist tatmini açısından daha dürüst sonuçlar verecektir.

9. Kırklareli'deki üniversitenin bölgedeki 30.000'e yakın öğrencisi, her yıl bölgede en az 5 bin “turizm elçisi” yetiştirildiği anlamına gelmelidir. Bu, Kırklareli ilinin tanınmasına büyük ölçüde katkı sağlayacak ve turizm potansiyelini artıracaktır. Üniversiteler, her boyuttan geldikleri yeri geliştiren, zenginleştiren ve geleceğe taşıyan çok önemli eğitim kurumlarıdır. Bu nedenle Kırklareli'de yerel paydaşlar üniversite ile işbirliği içinde olmalıdır.

10. Kırklareli bölgesindeki tarihi evlerin restorasyonu, bölgede önemli bir tarihi dokuyu koruyacak ve turizme büyük katkı sağlayacaktır. Kırklareli'ne özellikle alışveriş için gelen Bulgar ve Yunan vatandaşları, Yayla ilçesinde keyifli bir zaman geçirmektedirler. Yayla evlerinin restorasyonu için AB hibe programları çerçevesinde Yunanistan ile işbirliği içinde projeler üretilebilir. Yerel ve geleneksel lezzetler sunan yerel restoranlar ve butik oteller, kentin turizm ve ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır. Turizm potansiyelimizin ekonomimize olan katkısı, otellerin sayı ve kalitesindeki artış ve çevresindeki konaklama tesisleri ile önemli ölçüde yükselecektir. Bunun için sürdürülebilir turizmi alanları belirlenmeli ve gerekli tesisler kurulmalıdır.

11. Eski el sanatlarının gelecek nesillere aktarılması ve kayıp geleneksel sanatlar için tekrar ekonomik canlanma elde edilmesi amacıyla Kırklareli'nde geleneksel sanat merkezleri ve kursları açılmalıdır. Bu durumda, bu el sanatları sadece yerel insanlara değil, yerel ekonomiye de değer katacaktır. Kırklareli'nde, çömlekçilik, el süpürgesi, dokuma gibi yerel el sanatlarının gelişmesi, turistlerin sürece katılmayı sevdikleri küçük yapımlarda “deneyim turizmi” keyfi yaşayarak “kendi süpürme yapma” deneyimini yaşayabilirler. Kırklareli mutfağının temelini oluşturan tarhana, kaçamak, makarna; manca, kapuska, kümes hayvanları yemekleri, kalle,

çeşitli balık ızgaraları, pırasa borek, muhacir borek, helva, baklava, balkabağı tatluları, peynir çeşitleri ve hardaliye gibi köylerde hala yapılan rafine yemek turları ve tadım turları organize edilebilir. .

12. Kırklareli'de deniz, göl, dağ ve orman kombinasyonu nedeniyle bu sahil şeridi sadece yaz ve sahil turizmi ile sınırlı kalmamalıdır. Kıyıköy, botanik araştırma, kuş gözlemciliği (Ornitoloji), av turizmi ve dağ otel işletmeciliği açısından bölgeye katma değer yaratabilecek bir potansiyele sahiptir. Bu doğal güzellik ve vahşi yaşam, turizm açısından değerlendirilmelidir. Bölgemizdeki Dupnisa Mağarası da kentimiz için çok önemli ve yurt içinden ve yurt dışından gelen turistleri kendine çekiyor. M.Ö. 8500 yıllarına dayanan Aşpınar ve Kanlıgeçit Kazıları, Dokuzhöyük'teki Traklar zamanında kalan Vize Antik Tiyatrosu, Kırklareli'nin tarih ve kültür turizmi konusundaki değerlerini oluşturmakta ancak değerini bulamamaktadır.

13. Kırklareli'nin hedefi, mevcut turizm ve gelecekteki potansiyel yerli ve yabancı turizm pazarını sürdürülebilir turizm çerçevesinde belirlemek için farklı hedef pazarlara ayrılmalıdır; (aileler, balayı çiftleri, iş adamları, kongre katılımcıları, emekliler, kadınlar, çocuklar, gençler, meslek odaları, ulusal ve uluslararası STK'lar, Kırklareli doğanlar, Kırklareli damatları ve gelinler). Hedef pazar ile ilgili bilgi bankasının kurulması (Kırklareli'den gelen turist sayısı, turizm geliri, hedef pazarda yapılan araştırmalar, bölgede yapılan araştırmalar), gözlemleri ve sonuçları (hedef pazarın alışkanlıkları, yaşam biçimi) ayrıntılı ve profesyonelce araştırılmalıdır. (Kırklareli'nin gelecekteki misafirleri yeme-içme, konaklama, dinlenme ve eğlence ihtiyaçlarını nasıl karşılayacaklar, gibi?)

Sınırın karşısındaki Trakya, Marmara, Istranca-Kırklareli mevkileri ayrıntılı olarak tanımlanmalı ve belirlenmelidir. Kırklareli'nin varış yeri seçildiğinde, rakip destinasyonların hangi turistlere sundukları mal, hizmet ve deneylerle karşılaştırdıkları ile karşılaştırılmalı ve daha çekici olup olmadığı araştırılmalı ve bu ürünler dikkate alınmalıdır. Örneğin; Rakiplere göre, doğal, tarihi, coğrafi, kültürel ve sosyal etkinlikler, el sanatları, festivaller, fuarlar, müzeler, sergiler, yerel yemek kültürü, şehir hayatı, alışveriş olanakları, yöre halkının misafirperverliği, efsaneler, hikâyeler, sınır ötesi cazibe Kırklareli herkese açıklanmalı ve tanıtılmalıdır.

Rekabet üstünlüğünün potansiyelini değerlendirmek için reklam, tanıtım, halkla ilişkiler, kişisel satış faaliyetlerine önem verilmeli, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, turizm işletmeleri

ve ilgili kurumlar tarafından koordine edilmiş çalışma sağlanmalı ve konaklama yönetimine yatırım yapılmalıdır.

14. Yerel halk bu tesislerin yönetiminde olmalıdır. Aksi takdirde, turizm gelirleri diğer bölgelere aktarılacaktır. Kırsal turizm faaliyetleri uygun şekilde yönetilirse, yerel insanlara iş imkânları ile ek gelir sağlayacak, bölgeden göçü önleyecek, yerel halkın yaşam kalitesini ve refahını artıracak ve kırsal kalkınmaya olumlu katkıda bulunacaktır. Kırsal turizm ayrıca tarım sektörüne de olumlu katkıda bulunmaktadır. Ancak, bölgedeki taşınmazların değerindeki artış, bu bölgelerde yaşayan insanların tarımdan uzaklaşmasına neden olmamalıdır.

15. Kırklareli'nde hedef marka sadakati oluşturulmalıdır. Kırklareli'nin eski zamanlardan edindiği yaşam tarzının, gün geçtikçe ve gelen turistler tarafından ne kadar süredir yaşanmakta olduğu önemli. Bu, hedefte yaşayan paydaşların, hedef marka yönetiminin ne kadarının farkında olduklarını, hissettiklerini, sahip olduklarını ve organize ettiklerini ilk önce fark etmelerine paralel bir süreç yaratır. Turist destinasyonlarının marka yönetimi süreci her zaman kolay değildir ve küçük bir coğrafi alanda yaşayan, kendi amaçlarına ve amacına göre hareket eden pek çok paydaş farklı girişimlerde bulunabilir.

Aslında marka yönetimi sürecinde, şehirdeki merkezi ve yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve yerel halk birbirleriyle iletişim ve koordinasyon içinde olmalıdır. Ekonomik kalkınmanın desteklenmesi; kamu sektörü ve özel sektör kuruluşlarının ve Sivil Toplum örgütlerinin, ulusal, bölgesel, il ve belediye düzeylerindeki turizm sektörüne ilişkin sivil toplum kuruluşlarının da dahil olmak üzere, fiziki düzeyde geçerli olan iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde katılımını sağlamakla mümkün olmaktadır. Toplum odaklı ve sürdürülebilir bir turizm girişimi için kurumsallaşma hedeflenmelidir.

Kırklareli ilinin turizm potansiyelini arttırmak için pazarlamaya önem verilmelidir. Pazarlama söz konusu olduğunda, turist ürünlerinin geliştirilmesinden fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım kadar çeşitli faaliyetler vardır. Her şeyden önce, “Kırklareli için uygun ve potansiyel olarak geliştirilebilir olan turistik ürünler / ürünler nelerdir?” sorusuna cevap vererek başlamak gerekir. Yukarıda belirtildiği gibi, bölge doğa turizmi, mağara turizmi, deniz turizmi için uygundur. Bu ürünler; talep, rakipler, mevsimsel faktörler çerçevesinde değerlendirilmelidir. Ürünlerin tanıtımı son derece önemlidir çünkü tüketici, farkında olduğu ürün ve hizmetleri satın alma isteğini duyar, bilmediği ürünleri doğal olarak istemez; Ziyaret edeceği yerin yerlerini ve özelliklerini biliyorsa seyahat etmek istemektedir. Bu nedenle Kırklareli ili, reklam, halkla

ilişkiler, kişisel satış, satış promosyonu, doğrudan pazarlama, e-pazarlama gibi tanıtım araçlarıyla en etkin şekilde tanıtılmalıdır.

“Bu yayın Avrupa Birliği'nin yardımı ile CBR5.5.1.22.166 No'lu Interreg-IPA CBC Bulgaristan-Türkiye Programı aracılığıyla üretilmiştir.

Bu yayının içeriği, danışman firma ELELE GAYRİMENKUL GELİŞTİRME LTD.ŞTİ. tarafından görevlendirilen Emel Gönenç Güler uzmanının sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.”